

Building Partnership

Rozvoj liečebného turizmu v jaskyniach svetového dedičstva Aggtelekského a Slovenského krasu (SKHU/1601/1.1/035)

TLAČOVÁ SPRÁVA

Spoločný cezhraničný projekt Riaditeľstva Národného parku Aggtelek a jeho spolupracujúceho partnera, Štátnej ochrany prírody Slovenskej republiky získal nenávratný grant vo výške 1.616.098 EUR zo zdrojov sprístupnených v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Maďarsko Slovensko Interreg V-A. Projekt bol realizovaný v období november 2017 - júl 2021.

Spomedzi jaskýň Aggtelekského a Slovenského krasu je najvýznamnejším zástupcom podzemného sveta, zapísaného do zoznamu Svetového dedičstva systém jaskýň Baradla-Domica o dĺžke viac ako 30 km, ktorého 22 km dlhý úsek sa tiahne pod územím Maďarska a skoro 8 km dlhý úsek pod územím Slovenska. Ciele projektu boli nasledovné: skúmanie klimatoterapického, liečivého efektu jaskynného systému Baradla-Domica a jeho potvrdenie prostredníctvom objektívnych meraní, obnovenie kvalifikácie Jaskyne Mieru [Béke-barlang] a vybudovanie infraštruktúry potrebnej pre poskytovanie týchto služieb.

Súvislosť medzi jaskynnou klímou a zlepšením stavu pacientov s ochoreniami dýchacieho systému začali skúmať v 19. a 20. storočí. Táto súvislosť je už dnes jasne dokázaná. Využitie jaskynnej terapie a liečivého účinku jaskynnej klímy má významný potenciál z hľadiska turistiky či ochrany ľudského zdravia.

Charakteristikou jaskynnej klímy je relatívna stálosť teploty, jej ročné výkyvy totiž zvyčajne nepresahujú 1 °C. Môžeme hovoriť aj o vysokej čistote vzduchu, keďže jaskyne - t.j. ich časti celkom oddelené od povrchu - sú sterilné, ako aj bez prachu a peľu. Charakteristickou črtou jaskýň je aj – v porovnaní s povrchom - vysoká úroveň oxidu uhličitého a veľmi vysoká relatívna vlhkosť vzduchu. Popri tom každá jaskyňa má svoje špecifické vlastnosti, napr. chemické zloženie vlhkosti je pre každú jaskyňu jedinečné a v niektorých jaskyniach sa vyskytujú plesne produkujúce antibiotiká, zvyšujúc tak liečivý účinok jaskyne.

Odborníci skúmajúci jaskyňu Baradla už dávno spozorovali, že špeciálna klíma jaskyne disponuje liečebnými účinkami, a to vďaka hygienickému a mikrobiologickému stavu tunajšej atmosféry, no doteraz jaskyňa neprešla certifikáciou. V rámci projektu sme vykonali základné prieskumy potrebné pre kvalifikáciu jaskyne Baradla ako liečivú jaskyňu, kompletná schvaľovacia dokumentácia bude predložená príslušným orgánom na konci projektu. Po získaní kvalifikácie sa v jaskyni môžu poskytovať klimatoterapické služby všetkým, ktorí túžia po oddychu alebo potrebujú liečbu.

V jaskyni Domica disponujúcej významnými geomorfologickými hodnotami došlo v roku 2010 k spusteniu aktivít zameraných na vytvorenie priestorov pre klimatickú terapiu v spodnej časti šachty Demek-lápa, avšak tieto priestory doposiaľ neboli dokončené. V rámci tohto projektu náš projektový partner vykonal potrebné úpravy týchto priestorov.

Building Partnership

V rámci investície sme v spolupráci s odborníkmi vykonali stopovacie skúšky, rôzne geofyzikálne, hydrologické, mikrobiologické merania ako aj merania žiarenia a merania jaskynnej klímy v jaskynnom systéme Baradla-Domica, v jaskyni Mieru [Béke-barlang] ako aj v ich vodozbernej oblasti na území Maďarska aj Slovenska.

Popri tom sme v jaskyni Baradla realizovali povolenú skúšobnú jaskynnú terapiu pod vedením pneumológov, aby sme zistili vplyv jaskynnej klímy ako prírodného prostriedku liečby ochorení dýchacích ciest.

*Liečebné priestory, jaskyňa Baradla, Líščia vetva
[Róka-ág]*

Liečebné priestory, jaskyňa Domica

V rámci projektu sme v jaskyni Baradla a v jaskyni Domica vytvorili vhodné podmienky a vybudovali infraštruktúru potrebnú pre poskytovanie liečebných služieb a zaobstarali sme potrebné pomôcky pre vykonanie liečebnej terapie (postele, spacie vaky, overaly, relaxačné pomôcky atď.).

Kladíme dôraz aj na popularizáciu liečebného účinku jaskýň, preto sme obnovili turistickú webovú stránku Riaditeľstva (www.anp.hu), ktorá je teraz k dispozícii vo viacerých jazykoch. Okrem toho o jaskyniach vznikla aj populárno-náučná prezentácia, ktorá je tiež dostupná online.

Riaditeľstvo národného parku predstaví výsledky projektu v rámci podujatia s prítomnosťou médií dňa 1. júla. 2021, pričom hlavnými hosťami podujatia bude Dr. András Rác, štátny tajomník pre environmentálne záležitosti Ministerstva poľnohospodárstva Maďarska a Mgr. Juraj Smatana, štátny tajomník Ministerstva životného prostredia SR.

Ďalšie informácie:

Tel: +36-48-506-000; +36-30-370-1333

E-mail: info.anp@t-online.hu ; pko@anpi.hu

Projekt bol realizovaný v rámci Programu cezhraničnej spolupráce Maďarsko Slovensko Interreg V-A. Detailné informácie o programe sú uvedené na stránkach www.skhu.eu. Obsah tohto dokumentu sa nemusí zhodovať so stanoviskom Európskej únie.